

Valg af emne

Indhold

Hvem.....	2
Hvorfor	2
Hvordan.....	2
Ad 1. Skitsér patientforløbet.....	2
Ad 2. Identificér emner.....	2
Ad 3. Få input og kommentarer fra andre	2
Ad 4. Beskriv emnet/formulér PICO	3
Supplerende materialer	5

Versionsdato 10.06.2025

Retningslinjefunktionen | Sundhedsvæsenets Kvalitetsinstitut

Hedeager 3 st.th. | 8200 Aarhus N

Web: <https://www.sundk.dk/kliniske-retningslinjer/>

Indholdet kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Hvem

Retningslinjens emne vælges af det faglige miljø evt. med input fra kollegaer i videnskabelige selskaber, andre sundhedsprofessionelle og/eller metodeeksperter. Patienter kan også involveres i afgrænsningen af emnet.

Hvorfor

Emnet afgrænser retningslinjens indhold og anvendes til at fokusere den litteratursøgning og litteraturgennemgang, der danner basis for retningslinjens anbefalinger.

Hvordan

Hvert sygdomsområde dækkes af en række emner (betegnelsen 'emne' kan sidestilles med benævnelsen 'kapitler' i nogle retningslinjer). Emnerne inden for de givne sygdomsområder kan publiceres enkeltvis som kortere retningslinjer eller som én samlet retningslinje. Det faglige miljø vurderer hvilken inddeling der er mest meningsgivende.

Valg af emner kan ske med afsæt i en proces, der omfatter følgende trin:

1. Skitsér patientforløbet
2. Identificér de vigtigste emner
3. Få input og kommentarer fra andre
4. Beskriv emnerne enkeltvis

Ad 1. Skitsér patientforløbet

I bør i forfattergruppen starte med at lave en grov skitse og/eller flowchart over patient- og behandlingsforløbet, f.eks. screening, udredning og diagnostik, behandling, senfølger, rehabilitering, palliation. Alternativt kan I underinddele patientgruppen, som f.eks. ovariecancer, vulvacancer, corpus- og cervixcancer.

Ad 2. Identificér emner

I skal dernæst anføre alle relevante emner under hver del af behandlingsforløbet og gruppere dem. Prioritér vigtigheden af emnerne med afsæt i faktorer som f.eks. ny behandlingsmodalitet, kendt praksisvariation, stor impact, eller muligt indikationsskred.

Ad 3. Få input og kommentarer fra andre

Diskuté gerne den prioriterede liste med kollegaer i videnskabelige selskaber, andre sundhedsprofessionelle og/eller metodeeksperter. Patienter kan også involveres i valg og afgrænsning af emner, og bidrage med patientperspektivet på relevante behandlinger, effekter og bivirkninger.

Ad 4. Beskriv emnet/formulér PICO

Emnet eller den kliniske problemstilling danner baggrund for ét eller flere kliniske spørgsmål.

Et fokuseret spørgsmål er en forudsætning for at kunne lave en systematisk litteratursøgning.

Det fokuserede spørgsmål skal præcisere, hvad I ønsker at besvare.

Spørgsmålet kan deles op i eventuelle underspørgsmål og/eller hypoteser.

Formulering af det fokuserede spørgsmål kan ske ved hjælp af forskellige modeller heriblandt PICO-modellen, som er en metode til at indkredse og besvare et klinisk spørgsmål. Modellen er en standardmodel indenfor sundhedsvidenskaberne og bruges til at strukturere litteratursøgningerne i forsøget på at finde interventionsstudier, der kan føre frem til evidensbaseret praksis.

PICO er et akronym for '*population, intervention, comparison, outcome*'.

P: Population

Kan beskrives som *patient* eller *problem*, og dækker over den relevante befolkningsgruppe eller målgruppe for undersøgelsen. Populationen kan f.eks. være alders-, køns-, uddannelses-, etnisk-, eller sygdomsrelateret.

I: Intervention

Behandlingen eller den handling som forventes at føre til et bestemt *outcome*.

Det kan f.eks. være pleje, terapi, dosering, hvem der udfører interventionen eller lign.

C: Comparison

Hvad sammenlignes interventionen med?

O: Outcome

Outcome/effekt målet er det målbare resultat af den intervention (inklusive patientrelevante outcomes), der er i fokus. Outcome skal vurderes i litteraturgennemgangen, som f.eks. mortalitet, morbiditet, bivirkninger, funktionsevne eller livskvalitet.

Kort beskrivelse af emnet og/eller valgte PICO's kan med fordel anføres i arbejdsdokumentet Søgeprotokol, som er tilgængelig på vores hjemmeside.

Se et eksempel i Figur 1 nedenfor.

Figur 1.

Eksempel

For sygdomsområdet **lungecancer** skitseres patientforløbet med følgende elementer:

- 1) visitation, diagnostik og stadieinddeling
- 2) kirurgi
- 3) onkologi
- 4) patologi
- 5) palliation
- 6) dyspnøe kræftpleje.

For delforløb 2) kirurgi identificeres flg. relevante **emner**:

- 2.1 Kirurgisk behandling af stadium I og II NSCLC lungecancer
- 2.2 Minimalt invasiv vs. åben kirurgisk resektion
- 2.3 Mediastinale lymfeknuder ved kirurgisk behandling af lungecancer
- 2.4 Kirurgisk behandling af stadium III og IV SCLC lungecancer
- 2.5 Kirurgisk behandling af SCLC lungecancer
- 2.6 Follow-up efter kirurgisk behandlet lungecancer
- 2.7 Kirurgisk behandling af recidiv af lungecancer

De syv emner vendes med relevante aktører mhp. evt. justering af listen og prioritering af emnerne.

Herefter laves en kort detaljeret beskrivelse af hvert emne og/eller der formuleres ét eller flere PICO-spørgsmål for hvert emne, der bruges som afsæt for litteratursøgningen, anvend f.eks. arbejds papiret *Søgeprotokol*.

Efterfølgende laves en retningslinje for det kirurgiske delforløb med anbefalinger sv.t. de syv emner.

Eksempel på PICO-emne 2.1:

Population: Patienter med stadium I og II NSCLC lungecancer

Intervention: Mindre resektioner

Comparison: Lobektomi

Outcome: morbiditet, mortalitet, smerter, indlæggelsestid, livskvalitet

Supplerende materialer

Vi har udarbejdet følgende vejledninger til at understøtte jer i retningslinjearbejdet:

- Litteratursøgning
- Litteraturgennemgang og evidensvurdering
- Adaption af internationale retningslinjer
- Formulering af anbefalinger
- Høring
- Godkendelse og offentliggørelse
- Opdatering
- Monitorering
- Implementering
- Patientperspektiv

Desuden et antal arbejdspapirer til at understøtte fremsøgning og gennemgang af den litteratur, der skal danne grundlag for retningslinjernes anbefalinger:

- Oxford Levels of Evidence 2009
- Overblik over studiedesign
- Søgeprotokol
- Flowchart
- Evidenstabel

Vejledninger og arbejdspapirer er tilgængelige på sundk.dk